

Folkhälsomyndigheten

Exp 171212
JS

Lotteriinspektionen
Box 199
645 23 Strängnäs

Handläggare
Jessika Spångberg

Vårt ärendenummer
03861-2017

Ert ärendenummer
17Li2701

Datum
2017-12-12

Sida
1 (5)

Folkhälsomyndighetens remissyttrande över Spelmyndighetens föreskrifter om ansökan om licens

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerade remiss. Förslagen har bäring på det folkhälsopolitiska målområdet 11: Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel. Folkhälsomyndigheten har följande att anföra:

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten har i tidigare remissyttrande (dnr 01196-2017) välkomnat en omreglering av spelmarknaden och att den föreslagna ramlagen kompletteras med föreskrifter från Spelmyndigheten (Lotteriinspektionen). I remissvaret på betänkandet En omreglerad spelmarknad (SOU 2017:30) lyfte dock myndigheten att den föreslagna regleringen brister i perspektiven som rör folkhälsa och spelproblem. De nu föreslagna föreskrifterna åtgärdar till viss del detta. Men inte tillräckligt och det finns därtill brister i föreskrifterna. Folkhälsomyndighetens remissvar syftar till ytterligare bidra till att stärka regleringens folkhälsoperspektiv och konsumentskydd.

Lotteriinspektionens konsekvensutredning (17Li2702) som fungerar som ett underlag/en bilaga till föreskrifterna, följer gängse regler för konsekvensutredningar. Konsekvensanalyserna inkluderar enbart ekonomiska kostnader, överensstämmelse med EU-rätten, påverkan på konkurrens och en integritetsanalys. Utifrån lagstiftningens syfte att ha ett högt konsumentskydd bör konsekvenser för konsumenterna och samhälle ur perspektivet skadeverkningar av spelproblem inkluderas i stycket *Konsekvenser för konsument och samhälle*.

Omsorgsplikten i kap 15 1§ ingår inte i nuläget i föreskrifterna utan ska enligt underlaget utformas genom framtida domstolsbeslut och avgöranden från Spelmyndigheten. Folkhälsomyndigheten menar att omsorgsplikten bör förtydligas i föreskrifterna då den är en central punkt i ett högt konsumentskydd som är ett av syftena med omregleringen. Remissinstanserna bör ha en möjlighet att påverka utformandet av

dessa och att ha föreskrifter på området ger spelföretagen möjlighet att utforma sina handlingsplaner på ett överensstämmande sätt.

Folkhälsomyndigheten har ytterligare synpunkter som rör föreskrifternas förslag om:

- spel som ska undantas från krav på registrering
- utbildning och kunskapsprov för spelföretagens personal
- bemanning och rutiner för klagomål
- informationen som ska ges spelaren
- information som ska ges till Spelmyndigheten
- tillfälliga spelkonton

Folkhälsomyndigheten noterar att flera punkter i spellagens kap 15 inte finns utvecklade i föreskrifterna. Det rör till exempel marknadsföring, gratisspel, bonus, rutiner som anger vilka anställda som inte kan delta i spel (kap 15 4§) att spel som säljs ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera köparens ålder. Då föreskrifterna föreslår en rad undantag från registrering blir det senare en viktig aspekt på spelansvar som borde ha tydligare föreskrifter. Folkhälsomyndigheten har i tidigare nämnt remissvar uttryckt synpunkter om till exempel marknadsföring.

Förslaget innehåller inte föreskrifter till värdeautomater eller spel på landbaserade kasinon i därför avsedd lokal utan dessa kommer att regleras närmare i villkor. Folkhälsomyndigheten vill lyfta vikten av att dessa villkor präglas av ett högt konsumentskydd ur ett spelproblemsperspektiv och vill understryka att myndigheten har uttryckt synpunkter inom området värdeautomater i remissyttrandet till spellicensutredningen.

Betydelse av tidigare yttrande

De föreslagna föreskrifterna utgår från betänkande SOU 2017:30. I de frågor där Folkhälsomyndigheten i sitt tidigare remissvar motsatt sig utredningens förslag, som i frågan om åldersgränser på onlinespel och landbaserat kommersiellt kortspel i turneringsform, där myndigheten framfört åsikten att 20 år är en logisk gräns utifrån åldersgränsen på Casino Cosmopol, står myndighetens ställningstagande fast.

Folkhälsomyndigheten menar även att föreskrifterna bör ange vilka mått på spelproblem som spelföretagen ska utgå ifrån. Detta för att göra uppföljning och jämförelser möjliga.

En eventuell revidering av betänkandet utifrån Folkhälsomyndighetens yttrande på SOU 2017:30 skulle ha konsekvenser för föreskrifterna.

Yttrande

Undantag från registrering enligt kap 13 1§

Föreskrifterna anger att vadhållning på hästar som sker vid travbana där insatsen inte är högre än 2000 euro eller att vinsten inte överstiger 2000 euro ska undantas från registrering enligt kap 13 1§. Folkhälsomyndigheten *avstyrker* att vadhållning på hästar

blir undantaget från registrering. Om undantag medges bör summorna för undantagen vara betydligt lägre. Vidare *avstyrker* Folkhälsomyndigheten att landbaserat bingospel samt landbaserat kommersiellt kasinospel enligt 8 kap i spellagen medges undantag från registrering. Bingospel är en spelform som kännetecknas av mellan hög risk för spelproblem, där cirka 17 procent av de som spelar varje månad har ett problemspelande enligt Swelogs 2015. Dessa siffror inkluderar både bingo via internet och i hall. I Swelogs 2008/09 redovisades hallbingo och internetbingo separat och även om bingo på internet hade högre siffror (58 procent av de som spelat minst 6 ggr/år) var det ändå en stor andel av dem som spelat bingo i hall som hade ett problemspelande (28 procent).

Med föreskrifternas förslag på undantag från registrering i kombination med att det saknas föreskrifter om kap 15 4§, att spel som säljs ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera köparens ålder, ser vi detta som ett problem för att motverka att barn spelar om pengar.

Tillfälliga spelkonton

Enligt spellagen 14 kap 4§ kan spelföretag erbjuda tillfälliga spelkonton innan deras uppgifter hunnit kontrollerats. Tillfälliga konton får inte upprättas till personer som är självavstängda. Föreskrifterna uppger närmare regler för dessa konton där ¼ av prisbasbeloppet (44 500 kr) får sättas in. Spelaren måste inom 15 dagar verifiera sina uppgifter och ett tillfälligt konto får finnas högst 30 dagar. Vinster får inte betalas ut till ett tillfälligt spelkonto. Folkhälsomyndigheten *avstyrker* möjligheterna till tillfälliga spelkontot. Detta är inte möjligt enligt dagens reglering.

Information till konsumenterna samt sociala skyddshänsyn i samband med spel online enligt 4-7 kap spellagen (2018:000)

Folkhälsomyndigheten menar att telefonnummer till Stödlinjen bör ändras till kontaktuppgifter till Stödlinjen eller Stödlinjens hemsidaadress (5§ 5). Vidare bör problemspelande (5§ 6) ändras till spelproblem.

Rörande föreskrifter för spel som sker online (oavsett om det är statliga lotterier, allmännyttiga lotterier eller onlinespel och vadhållning) *tillstyrker* Folkhälsomyndigheten att informationen i 5§ ska vara åtkomlig för spelaren från alla webbsidor på spelföretagets webbplats (6§) och att punkterna 5§ 1, 2 och 4 syns på förstasidan Folkhälsomyndigheten vill dock att detta kompletteras med punkt 5 § 5, som innebär kontaktuppgifter till Stödlinjen.

Folkhälsomyndigheten *tillstyrker* även förslagen 6, 9-11.§ under sociala skyddshänsyn i samband med spel online enligt 4-7 kapitlen. 6§ föreskriver att spelföretag ska se till att spelaren under spelsessionen får regelbundna tydliga och varierande meddelanden om vinster och förluster och information om hur länge spelaren varit inloggad. Detta förslag överensstämmer med kunskapen vi har om varningsmeddelanden. 9§ föreskriver att vid varje ny inloggning ska spelaren först komma till en sida där information om enbart spelansvarsåtgärderna visas och att spelarens ackumulerade spelsaldo för de senaste tolv

månaderna ska visas under spelhistorik. Här menar Folkhälsomyndigheten som tillägg att det också ska framgå tillgängliga medel på spelarens spelkonto.

Folkhälsomyndigheten är positiv till de logotyper som Lotteriinspektionen tagit fram och att dessa ska placeras i ett låst fält överst på webbplatsen (10§) samt att insatser ska anges (11§).

Vidare Folkhälsomyndigheten är positiv till intentionen i 7 och 8§ att om företaget erbjuder valmöjligheter som påverkar spelets utfall ska ett meddelande visas för spelaren i minst fem sekunder innan ett automatiskt val görs (7§) och att spelet inte får ge intryck att spelaren kan påverka sin vinstchans (8§). Här ser vi dock behov av ett förtydligande.

Information till spelmyndigheten

Folkhälsomyndigheten *tillstyrker* förslaget under 12§ och 13§. Folkhälsomyndigheten anser dock att spelföretagen även ska lämna in uppgifter om andel av nettoomsättningen som kommer från personer med problemspel kvartalsvis (13§).

Folkhälsomyndigheten anser även att spelföretagen ska rapportera in uppgifter inom ramen för kap 15 20§ i spellagen om utbildning där spelföretaget ska föra en förteckning över personal som genomgått utbildning.

Folkhälsomyndigheten menar även att spelföretagen månadsvis ska redovisa medelsnitt på tid och insatser som konsumenterna uppgett som begränsning.

Omsorgsplikten enligt kap 15 1§

Folkhälsomyndigheten menar att det är en brist att omsorgsplikten som beskrivs i spellagen kap 15 1§ inte förtydligas i föreskrifterna då detta är en central punkt i det konsumentskydd och de sociala skyddshänsyn som ska genomsyra regleringen och remissinstanserna bör ha en möjlighet att påverka utformningen av dessa.

Rutiner för klagomål och andra frågor rörande spelet

I kap 15 19§ i spellagen anges att ett spelföretag ska ha rutiner och bemanning för hantering av klagomål och andra frågor kring spelet. Folkhälsomyndigheten menar att detta är en viktig konsumentfråga och att dessa rutiner behöver förtydligas i föreskrifterna. I föreskrifterna uppges nu inget ytterligare än lagtexten förutom att man skriver att för pokerspel online ska bemanning för detta finnas på plats minst under tiden som spel erbjuds. Folkhälsomyndigheten menar att detta borde gälla alla onlinespel.

Utbildningar till person inom spelföretag

Folkhälsomyndigheten avstyrkte i sitt remissvar på utredningen att det är spelföretagen själva som ska ansvara för att utforma och genomföra spelansvarsutbildningar. Folkhälsomyndigheten anser nu att spelbolag ska avlägga ett godkänt kunskapsprov som tillhandahålls av en oberoende aktör och att spelansvarsutbildning ska vara

obligatorisk i alla led i spelföretagen, det vill säga även för dem som arbetar med produktutveckling.

Folkhälsomyndigheten påpekar att föreskrifterna under avsnittet om utbildning i 3§ används genomgående begreppet spelmissbruk, till exempel när det gäller prevalensen i den allmänna befolkningen. Spelmissbruk är varken en diagnos eller ett mått på spelproblem utan ett begrepp som används inom socialtjänstlagen. I sammanhanget för föreskrifterna bör detta vara olika grader av spelproblem och/eller problemspelande.

Avsaknad av diskussion om skadeverkningar av spelproblem i konsekvensanalysen
Lotteriinspektionens konsekvensutredning följer gängse regler. Folkhälsomyndigheten menar dock att spelproblem bör inkluderas.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Anna Bessö och enhetschefen Anna Jansson deltagit. Utredare Jessika Spångberg har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Jessika Spångberg